

§ 62 Samfundet Svenska kyrkan på engelska

AXEL W KARLSSON:

Ordförande! Jag yrkar avslag på motion 2016:62. Den handlar om vad Svenska kyrkan ska heta på engelska, Church of Sweden. Det är naturligtvis en mycket större fråga än så. Det handlar om vår identitet som svensk kyrka. Jag tänkte säga lite grand om det.

Jag tänkte göra mig till talesman för sund patriotism. Vad är det för något? Det finns i Gamla testamentet, så vitt jag förstår. Sund patriotism är inte att man anser sig själv och sitt eget land vara störst, bäst och vackrast, en moralisk ståndpunkt eller något sånt där. Det är att man tycker om sitt land som en gåva man har fått av Gud, som någonting som håller oss samman, nya och gamla svenskar, någonting som håller ihop Sverige. Jag erinrade tidigare idag om imamen som jag hade haft en dialog med för en del år sedan och som pratade om att älska sitt land, att det är en del av tron. Om han har förstått islam rätt, är det inte heller något som begränsar sig till kristendomen.

Profeterna var glödande patrioter. Vet ni vem som har sagt det? Det har Dietrich Bonhoeffer sagt. Profeterna var glödande patrioter. De såg sin nation som ställd under Guds lag. ”One nation under God”, säger man på engelska ibland. Den tanken finns alltså levande än idag, tanken att Gud har utvalt hela folk och utkorat dem för att tjäna honom. Jag finner att det är helt i överensstämmelse med Nya testamentet också. Gör alla folk till lärjungar. Här är icke jude eller grek, har det sagts, utan alla är vi ett i Kristus. Det är naturligtvis helt rätt att det inte är etniciteten som avgör vårt förhållande till Gud. Men lika fullt finns det judar och greker och svenskar och en massa andra folk på jorden, och det verkar ju som att Gud vill att det ska vara på det sättet. Folk har det blivit genom att människogrupper har fått språk och de har fått egna territorier. Bibeln vittnar om detta också. Jag tror vi behöver återuppliva de här tankarna. Pingsten, när man talar olika språk och prisar Gud på olika språk, är inte det en stor bekräftelse på den här världsordningen att världen består av folkslag? Vi får vara glada och tacksamma för att det är så. Vi måste skingra den stora vilshenhet som finns i Sverige, den enorma rotlöshet som gör att ungdomar reser och krigar för islamiska staten, bränner och förstör i stället för att tjäna Sverige. Vi måste våga tala om sund patriotism i samband med Svenska kyrkan. Tack för ordet. Tack för att ni har lyssnat.

GUNILLA BLOM:

Ordförande! Jag vill säga som min nomineringsgruppskollega sa här i talarstolen tidigare i kväll. Jag kommer heller inte att lägga något förslag och tackar både utskottet och Läronämnden för svaret. I alla fall vill jag lyfta frågan och förklara lite grand, varför jag gjorde den här motionen, 2016:62.

Jag har, precis som säkert många av er, stött på denna fråga som min motion vill besvara, både när vi har besökt församlingar ute i världen och i våra hemförsamlingar. Vilken svensk kyrka är vi? Vilken kristenhet tillhör vi? I Läronämndens svar görs en jämförelse med Finland. I min hemförsamling i Haparanda har vi väldigt mycket samarbete med Evangelical Lutheran Church of Finland. Det är så att Finland har två statskyrkor och det kanske delvis är förklaringen till det här. I betänkandet gjorde man i en mening också jämförelsen med Danmark om att det där heter Den Danske Folkekirke eller Evangelical Lutheran Church in Denmark. Jag har förstått när jag läste Läronämndens svar – på den tiden var inte jag med i kyrkomötet – att detta definitivt inte var en unik fråga. Läronämnden gav ett väldigt

genomgripande och långt svar och en utförlig historisk återblick. Född och uppvuxen på en grannö till Björkö har jag fått, skulle jag vilja säga, den äldsta kristna församlingen i Sverige med modersmjölken. Jag kan verkligen förstå att Svenska kyrkan heter så på svenska, men det är inte det jag skriver i min motion.

Nåväl, Läronämnden säger att vi gör en rak översättning, punkt slut. Nu har jag då tänkt så här. Jag lyssnar till den del av mig som har ett danskt blod och så ber jag att få återkomma, nästa år kanske.

BERTIL PERSSON:

Ordförande! Jag har inget eget yrkande, men jag vill inte undanhålla kyrkomötet en möjlig parallell och en hälsning från världen utanför det här trossamfundet som skulle ha kunnat ingå i reciten på något sätt. För väldigt många år sedan anställdes jag som administrativ chef för Riksbanken, som då hette Bank of Sweden på engelska. Ganska snabbt upptäckte jag att det inte var så enkelt och så lyckat. Allt eftersom det internationella arbetet utvecklades insåg vi, att vi inte kunde fortsätta med det. Bank of Canada, till exempel, var inte centralbanken i det landet. Det var en helt vanlig affärsbank. Så var det på andra ställen också. Nu komplicerades det hela utav att dåvarande Föreningssparbanken tog sig namnet Swedbank. Då reagerade jag, men jag fick inte med mig min riksbankschef på att ta banken i örat.

Vi fortsatte diskussionen om vad institutionen egentligen borde heta på engelska, och efter många kontakter med språkvetare, historiker och andra kom vi fram till, att Riksbanken var ganska trygg i sig själv och kunde fortsätta i den anda som den har levt i sedan 1668. Resultatet blev att inte översätta namnet alls. Den officiella benämningen på Sveriges riksbank idag är The Riksbank eller The Sveriges Riksbank. Det kunde väl vara någonting som kyrkomötet skulle kunna smaka på nu. Känn efter hur det är att sitta som ledamot i The Synod of The Svenska kyrkan? Tack.

BISKOP MIKAEL MOGREN:

Det Bertil säger har vi ju på adresserna på e-posten. Där får våra vänner i Kina och Indien och engelsktalande länder sitta och stava till Svenska kyrkan. Det är inte alltid så lätt och de förstår inte vad de skriver. Men jag vill framför allt säga, att detta med Svenska kyrkan och stödet till namnet Svenska kyrkan inte är ett etniskt ställningstagande. Det handlar inte om etniciteten svenskhet, och det har det egentligen inte gjort någon gång. Det var jätteviktigt för Einar Billing att det inte var svenskarnas kyrka i etnisk bemärkelse som var folkkyrkan. Det var det territoriet som avgjorde, socknen, stiftet och landets gränser. Det där har ju varierat.

Det som ger det verkliga stödet till namnet Svenska kyrkan är det hävdvunna, att det har hetat så sedan den katolska tiden, fast på latin när man sa *ecclesia svecana* före reformationen. Det som kan sägas är, att man före väckelserna och 1800-talet hade många beteckningar på kristenheten i Sverige. Då talade man ofta i singularis om de kristna i Sverige eller församlingen i Sverige. Att man får en beteckning är genom dissenterlagarna på 1860-talet, då det blir, ska vi säga, ett enda varumärke. Men det har ju lång tradition. Jag tror att det som är hävdvunnet, som fungerar och är inarbetat inte behöver omfatta majoriteten av befolkningen, det behöver inte omfatta det svenska folket. Det har aldrig varit viktigt att det är något med det etniska, men det omfattar historien. Det är det som representerar vårt rotsystem. Därför står Svenska kyrkan och Church of Sweden i paritet med till exempel Church

of England, som sedan ganska länge inte omfattar majoriteten av befolkningen i England.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Jag tycker det är lite beklämmande, att man inte vågar stå för att man är svensk. Man försöker prata sig runt detta, att det är svensk historia eller någonting annat. Det finns mycket förvirring här i tiden, att Sverige uppfanns på 1800-talet och konstruerades och så vidare. Det är visserligen sant, att nationalstater levde ett uppsving och organiserades på ett väldigt intressant sätt på 1800-talet, men svenska folket har funnits väldigt länge. Det tydligaste tecknet är ju svenska språket. I någon mening fanns det ett svenskt språk på medeltiden. Det är inte exakt samma språk som vi talar idag, men det är fullt igenkännbart. Jag fattar inte den här beröringsångesten, rädslan för att erkänna att vi är svenskar. Det innebär inte att vi är bättre och finare och större än alla andra, men det innebär att vi har fått gåvor av Gud som folk. Tack.

BISKOP MIKAEL MOGREN (REPLIK):

Tack alla ni som går i de här snygga knapparna med lutheråret nästa år och reformationsåret. Då är det också 400 år sedan freden i Stolbova ägde rum, när Ingermanland och Karelen las under det svenska riket och rysktalande ortodoxer plötsligt blev svenskar. Den tiden, som beskrivs i psalmen Fädernas kyrka i Gyllenhielms och Gustav II Adolfs dagar, var ju oerhört inklusiv vad gäller etnicitet. De som bodde i det svenska riket och var under den svenske kungen var svenskar. Det gällde till exempel Stolbova-svenskarna, de som var ingermanlänningar och rysktalande ortodoxer blev svenskar i det här riket. Den andan glömde man gärna under den tid då Fädernas kyrka skrevs, men nu är det dags att återupptäcka den igen.

AXEL W KARLSSON (REPLIK):

Om man är glad för att man är svensk och för att Sverige är Sverige, innebär inte det nödvändigtvis att man är mot något annat. Det du tar upp är väldigt intressant, men det stämmer inte riktigt. Noga taget var väl stolbovarna, ryssarna, letterna, finnarna och så vidare den svenske kungens undersåtar. Det var så att säga från kungamakten som makten utgick. Det som hände på 1800-talet är att nationalstaten får en annan ställning. Det blir folket, nationen. Kanske är det detaljer, men det kan vara bra att tänka på de här detaljerna ibland. Det kanske är så att det är Guds försyn som har verkat i att vi har fått, som jag gärna säger, nationella rättsstater. Jag tycker detta med rätten till ett land är otroligt viktigt. Det är minst lika viktigt som etniciteten, att vi är olika med olika språk. Vi får vara glada över dessa olikheter. Tack.

ANETTE NORDGREN:

Ordförande! Jag talar för utskottet. Utskottet har förståelse för motion 2016:62 och att det ibland kan vara svårt internationellt att förstå vart Svenska kyrkan hör. Man kan behöva förklara, man behöver lägga till en extra mening eller man behöver komplettera. Det behöver jag ofta göra hemma i Grekland, men Svenska kyrkan ses som ett självständigt namn och det har vi haft sedan tiden före reformationen. Utskottet säger därför, att namnet Svenska kyrkan kan ses som ett namn som väl överensstämmer med vår kyrkas historia och identitet.

Utskottet föreslår alltså att avslå motion 2016:62. Tack.

Beslut i ärendet återfinns i kyrkomötets protokoll, § 74.